

O POZNAVANJU RIBA

UŠTVO

s ostalim dru-
acijama i usta-
tavi društveni
isnu i napred-
o jedinog člana,
zaciju. U.

ržana je glavna
Izabran je novi
I. 1952. održao
konstituirao, ka-
štva Zmazek Jo-
brailo Paško, II.
ic, I. tajnik Uze-
eren Stjepan, I.
lagajnik Savnik
gandu Fujs An-
Mihajlo, lovnik
Koički Branko,
j. Odbornici bez
ković Nedeljko,
ja, Mr. ph. Šooš

spravljenih pita-
na ovu glavnu

ZA 1952. GOD.
n ilustracijama i

—
PRAVA ZA RI-
MRUŠEVA 8/II.

aska u društvo
edom. U sport-
na potrebno je
ribolovnih pro-
naređenja o ri-

društva su do-
ortskih ribara
vršenja sport-
a i čuvanja ri-
enja ribarstva.
bičajila se loša
a članova bez
ni 298.)

Iz Jadranskog mora je poznato 365 raznih riba, upravo toliko, koliko ima dana u godini, kako je to navedeno u knjizi Dra T. Šoljana »Ribe Jadrana« od 1948. god. Međutim sada ne ćemo govoriti o morskim, nego o slatkovodnim ribama u Jugoslaviji.

Slatkovodnih riba imamo razmjerno više nego susjedne zemlje, ali ipak daleko manje nego morskih vrsta. Poznato nam je dosada oko 150 vrsta i suvrsta i taj razmjerno veliki broj raspoređen je na tri razna sliva: Dunavski, Egejski i Jadranski. Zbog toga, što se naša zemlja proteže uzduž Balkana i zahvaća sva tri sliva, dosiže riblje stanovništvo naših slatkih voda tako visok broj.

Ipak rijetki su ljudi, koji imaju priliku da upoznaju sve ove ribe. Najbolje poznaju ribe i znadu razlikovati najviše vrsta, stari ribari od zanata na velikim nizinskim vodama. Svi ostali ljudi pa i oni sa višim školama poznaju veoma mali broj slatkovodnih riba. Čak i ribari od zanata na manjim vodama mogu razlikovati samo one vrste, koje žive u području njihova rada, dok ribe udaljenih voda u drugim slivovima ne znadu razlikovati i ne poznaju ih. Ovome se ne trebamo čuditi, jer u našim školama se ne uči mnogo o slatkovodnim ribama iz naših voda. Dosada su i studenti na poljoprivrednom i šumarskom fakultetu dobivali samo ograničeno znanje iz ribarstva, dok ranije nije ni toga bilo.

Široka potrošačka masa gotovo najmanje poznaje ribe, osobito u onim krajevima koji su udaljeni od većih ribolovnih voda. No sve to možemo da razumijemo. Naprotiv nam izgleda neprirodno da ribari od zanata na malim vodama ne poznaju mnogo riba, osim onih iz najbliže vode, iako to nije njihova

krivnja, jer pravih škola za ribare mi uopće nemamo. Tek nedavno je osnovana jedna srednja ribarska škola za slatkovodno ribarstvo u Zrenjaninu i to je jedina u Jugoslaviji, no ona priprema srednje kadrove, ali ne ribare. Ipak ribari pa i najmlađi mogu očekivati da će s vremenom naučiti ono što sada ne znaju.

Drugačije stoji stvar sa ostalim kadrovima i rukovodiocima u ribarstvu. Tu ne postoji svestrano poznavanje slatkovodnih riba, jer nema u tom pogledu ni školske sprema ni dovoljno prakse. Zadatak je nadležnih organa da se staraju o poboljšanju ovog stanja.

Potrebno je ukazati na još jednu pojavu. Mnoge i mnoge hiljade građana, koji se iz bilo kakve sklonosti (na pr. kao udičari ili potrošači) zanimaju za slatkovodne ribe, nemaju prikladna izvora otkuda bi mogli crpiti znanje o ribama. Iz toga razloga ne možemo nikome prigovarati zbog nepoznavanja riba.

Možda ćemo još dugo čekati na štampanje knjige o slatkovodnim ribama i tako oni, koji su željni šireg znanja o ribama, ne će skoro dočekati zadovoljenje ove davne i velike potrebe.

Ipak ima nekih mogućnosti pa moglo bi se reći i stanovitih obaveza u tom pogledu, koje se nameću po samoj prirodi stvari. Postoje kod nas organizacije udičara-ribara u kojima su u Jugoslaviji začlanjene daleko preko 10.000 članova. (Op. ur. Mnogo više). Postoje nadalje grupe prirodnjaka, zatim brojni članovi raznih prirodoslovnih društava i sličnih organizacija. I u toj sredini je po našem mišljenju široko polje rada za širenje znanja o ribama.

Svako ribarsko udičarsko društvo moglo bi iz svoje sredine naći po jednoga ili više članova, koj se zanimaju za upoznavanje riba. Ovi bi mogli organizirati unutar društva pojedince ili grupe, koje će sebi staviti u zadatak da upoznaju sve ribe svoje vode u kojoj love. Kada to izvrše mogu na lak način djelovati razgovorom i očiglednom agitacijom na ostale članove i da tako prošire broj onih, koji će po njihovu primjeru i već pod njihovim vodstvom ili uz njihovu pomoć upoznati iste te ribe. Često će se naći po neka na oko beznačajna riba, rijetka i malo poznata pa će biti mnogo zanimljive potrage dok je svi upoznaju. Takav rad će katkada silno oduševiti pojedine lju-

de, koji imaju smisla za upoznavanje prirode.

Tada će se sigurno naći ljudi, koji se ne će zadovoljiti poznavanjem riba samo svoje vode, nego će djelokrug svoga istraživanja i upoznavanja proširiti pa će se negdje možda pojaviti čak i plemenita težnja da se izvrši teški zadatak i upozna sve slatkovodne ribe Jugoslavije. Na ovaj način mogu raditi i grupe Hrvatskog prirodoslovnog društva, mladi prirodnjaci po srednjim i drugim školama i t. d.

Iznosimo ovaj prijedlog i inicijativu te smatramo, da će se naći udičara, prirodnjaka i drugih ljudi, koji će to prihvatiti.

T.

NEKOLIKO MISLI O POTROŠNJI RIBA

Zaboravljeno je ono vrijeme kad je trebalo voditi veliku i upornu propagandu za veću potrošnju ribe u Jugoslaviji. Danas se riba kod nas troši, naročito slatkovodna u onim količinama, koje dolaze na tržište pa izgleda da je potražnja veća od ponude.

Toj činjenici mogu da se vesele rukovodioci stočarstva, koji imaju zadatak da obnove brojno stanje stoke na predratnu pa i više stanje, jer svaki obrok ribe, koji je potrošen u neku ruku utječe na štednju stočnog mesa i neizravno djeluje na smanjenje klanja stoke.

Međutim i danas se već javlja opravdani prigovor cijenama nekih slatkovodnih riba, koje su previsoke. Ne smijemo doći opet na onu predratnu krilaticu, da je riba luksuzna hrana.

Riba iz ribnjaka može da se proizvodi tako da ne bude nepristupačna širokim potrošačkim masama. Isto tako i riba iz otvorenih voda često ima jednu prednost, koju nema ribnjačka

riba, kao ni morska riba. Dok s mora treba ribu u unutrašnjost voziti često na velike daljine, što povisuje prodajnu cijenu, dotle je ribnjačka riba već po samu položaju ribnjaka smještena u unutrašnjosti i bliže je velikim potrošačkim centrima. Pa ipak riba iz otvorenih voda nalazi se u najpovoljnijem odnosu, jer je kod nas razgranata mreža rijeka rasprostranjena široko po mnogim krajevima i na svim velikim rijekama, koje daju razmjerno najviše ribe, može se lovina vodenim putem dopremiti bliže potrošaču.

Ova okolnost daje veliku prednost slatkovodnim ribama iz otvorenih voda, omogućuje uštedu zbog nepotrebnosti velikih izdataka za podvoz, kao kod morske ribe i time diže važnost slatkovodnog ribarstva, koje je rašireno svuda gdje postoje rijeke i jezera, a to je tako reći u svima krajevima. Svuda je slatkovodna riba bliže potrošaču. Prema tome je samo stvar organizacije, da se ona potrošaču dostavi uz pristupačnu cijenu.

—r.